Op een dag besluit Kabeljauw dat hij op zoek gaat naar het Nut van de Wereld. Hij trekt de wijde wereld in, samen met zijn vriendinnetje Kristal, zijn goudvis Wolf in een plastic zakje en een rugzak vol gedroogde appeltjes. Onderweg komt hij dwaze en gekke figuren en dieren tegen die hem helpen óf juist tegenwerken op zijn zoektocht.
Door schade en (grappige) schande komt Kabeljauw erachter wat het Nut van de Wereld is.

Kabeljauw en het Nut van de Wereld is een geestig filosofisch sprookje dat op jong en oud indruk maakt.

ISBN 978 94 91740 41 1

Kabeljauw en het Nut van de Wereld

Marij M. Sloothaak • *Met illustraties van* Lucy Keijser

Kabeljauw
en het Nut van de Wereld

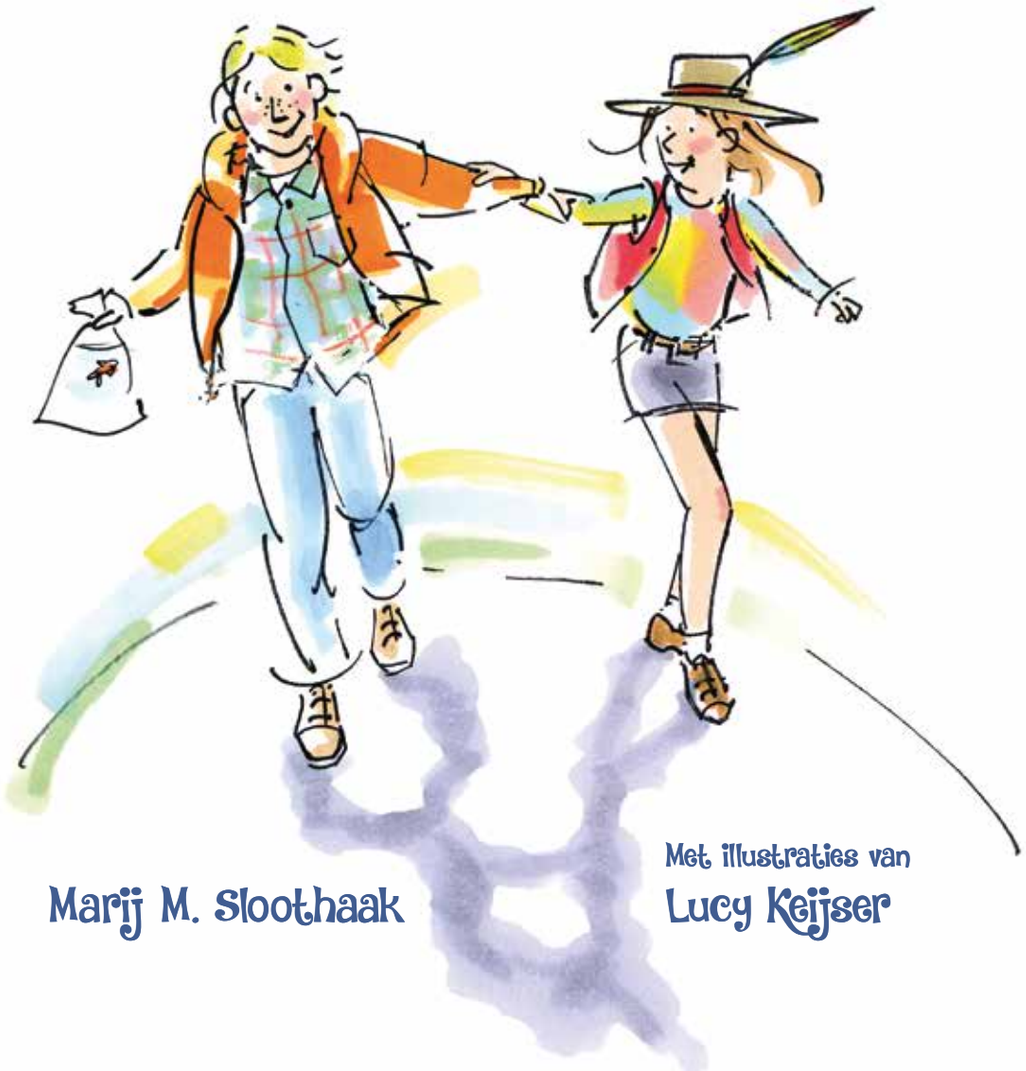

Marij M. Sloothaak

Met illustraties van
Lucy Keijser

Kabeljauw

en het Nut van de Wereld

Marij M. Sloothaak

Met illustraties van

Lucy Keijser

Levendig Uitgever

Auteur
Marij M. Sloothaak

Illustraties
Lucy Keijser

Vormgeving
Sabine van Winsen, De Grafische Keuken

ISBN 978 94 91740 41 1
NUR 282

© 2016 Levendig Uitgever

www.levendiguitgever.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Op de dag van zijn verjaardag besluit Kabeljauw dat hij op zoek gaat naar het Nut van de Wereld. Hij pakt zijn spulletjes bij elkaar, doet zijn goudvis in een plastic zakje met water en trekt de wijde wereld in.

Al gauw komt hij Kristal tegen die onder een boom een beetje voor zich uit zit te neuriën.
'Waar ga jij naar toe met die goudvis?', vraagt ze.
'Ik ga de wijde wereld in', zegt Kabeljauw. 'Ik ben op zoek naar het Nut.'
'Ik ga mee', knikt Kristal, 'ik help je zoeken. Wacht even!'
Kristal komt terug met een grote plunjezak die ze over haar schouder werpt.
'Wat zit daarin?', vraagt Kabeljauw.
'Gedroogde appeltjes', antwoordt Kristal. 'Voor je weet maar nooit ...'
'Hmmm', denkt Kabeljauw, 'dat lijkt me nuttig.'

‘Hoe heet jij eigenlijk’, vraagt Kristal. ‘Ik heet Kristal.’
‘Ik heet Kabeljauw.’ Kabeljauw wacht even en vraagt dan:
‘Moet je nu niet vreselijk hard lachen?’
‘Nee’, zegt Kristal, ‘waarom zou ik moeten lachen?’
‘Nou, om mijn naam. Iedereen moet altijd schuddebuiken van het lachen als ik zeg dat ik Kabeljauw heet.’
‘Oh’, zegt Kristal.

Na een dag en een avond lopen staan Kristal en Kabeljauw bij een driesprong. Dan moet je wel heel goed weten wélke kant je op wilt.
Ze lezen de drie borden:
Naar rechts
Naar links
Niet naar links en niet naar rechts
‘Tja’, bromt Kabeljauw, ‘dat schiet lekker op. Wat doen we nou?’
Hij gaat erbij zitten. Het wordt al aardig donker. Dan bedenkt hij:
‘Weet je wat, laten we er een nachtje over slapen. Geef mij eens zo’n appeltje!’

Nadat ze samen een appeltje hebben gegeten, krult Kristal zich op als een poes en valt direct in slaap. Kabeljauw ligt de hele nacht met open ogen.
‘Naar links ... naar rechts ... of niet naar links en niet naar rechts ...’
mijmert hij. *‘Naar links ... naar rechts ... of niet naar links en niet naar rechts...’*

Als de eerste zonnestraaltjes over zijn gezicht kriebelen merkt Kabeljauw dat hij toch geslapen heeft.
‘Ik heb het!’, roept hij. ‘De waarheid ligt in het midden!’
Ze pakken hun spullen en gaan de richting op van het bordje:
Niet naar links en niet naar rechts.

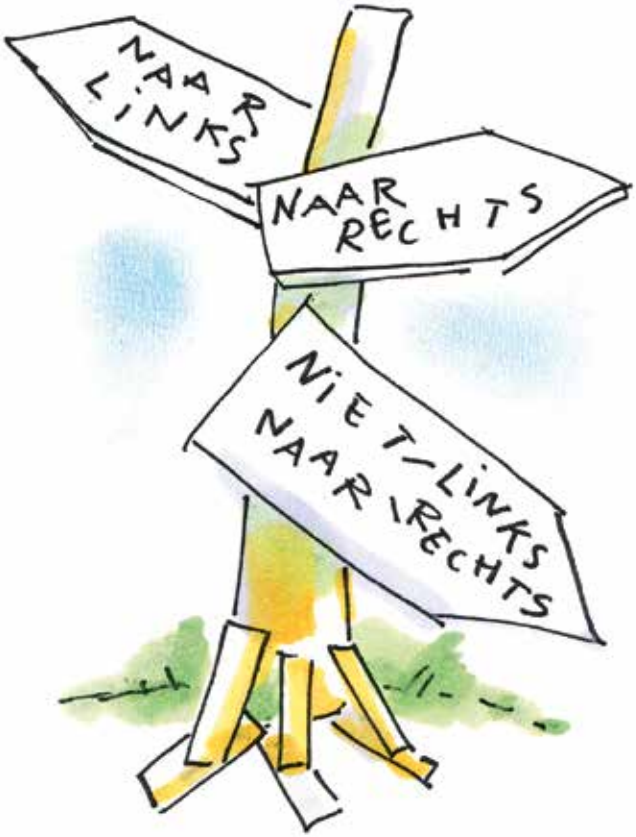

‘s Middags komen ze in een dorpje met een grote fontein op het dorpsplein. Dat komt goed uit, want ze hebben hun voeten nog niet gewassen. En Wolf, de goudvis heeft ook wel zin om lekker te zwemmen. Kabeljauw doet het plastic zakje open en even later springt Wolf als een echte dolfijn door de fontein.

Kabeljauw en Kristal zitten net lekker met hun tenen te wiebelen in het koele water van de fontein, als er een postbode aan komt lopen.

‘Bent u Kabeljauw Op Zoek Naar het Nut Van De Wereld?’ vraagt de postbode. ‘Ik heb hier een brief voor u.’ Hij geeft de envelop aan Kabeljauw, slingert zijn been over zijn fiets en rijdt weg.

‘Een brief’, zegt Kabeljauw, ‘ik heb nog nooit een brief gekregen.’ Zenuwachtig maakt hij hem open. Er zitten drie velletjes in ... en op elk papiertje staat maar één woord.

Op het eerste velletje staat: Zoek. Op het tweede velletje staat: Naar. Op het derde velletje staat: Jezelf. 'ZOEK ... NAAR ... JEZELF!', bromt Kabeljauw. 'Wie weet er nou dat ik hier ben? Wie weet dat ik op zoek ben naar het Nut Van De Wereld? Hum, onzin', zegt hij en hij verscheurt de velletjes papier en de envelop en trekt zijn sokken aan.
'Ik heb trouwens wel eens zin in iets anders dan appeltjes. Een lekker gebraden kippetje of zo. Kom je mee, Wolf?'
Maar Wolf heeft nog zin om een rondje te zwemmen, dus laten ze hem maar even alleen in de fontein.

'Daar, bij die boerderij moeten we zijn', zegt Kabeljauw, 'daar ruik ik Kip In Het Pannetje.' Ze lopen het erf op.
Er stappen wel honderd kippen en een stuk of twaalf jongetjes rond de boerderij. In de deuropening staat een forse boerin haar handen af te drogen aan een rood wit geblokt schort.
'Ha, Kabeljauw', zegt ze, 'het eten staat klaar.'
'Kom', zegt Kabeljauw en hij duwt Kristal naar binnen.
'Maar Kabeljauw,' stottert Kristal, 'hoe wist de boerin nou dat je zou komen?'
'Weet ik niet.' Kabeljauw haalt zijn schouders op: 'Maar ik moet zeggen, ik verbaas me nergens meer over. Ik heb honger, daar gaat het om.'
'Weet je', mompelt hij even later met volle mond, 'het leven is zo slecht nog niet als je op zoek bent naar het Nut Van de Wereld. Dat ik dít niet eerder heb gedaan.'
Hij veegt met zijn mouw het vet van zijn mond af: 'Nog even een dutje in de hooiberg, en dan gaan we zo verder.'

Kristal wordt wakker van Kabeljauw die met een hooisprietje in haar neus kriebelt. 'Hatsjie', doet ze. 'Is het al zo laat?'

‘Kom’, grinnikt Kabeljauw. ‘We pikken Wolf op en we gaan.’
Ze bedanken ze de boerin hartelijk voor haar gastvrijheid en geven haar twaalf zonen ieder een gedroogd appeltje.

Op weg naar het dorpsplein struikelen ze over de eerste kat. Het is een dikke rooie kat, met maar drie pootjes. De poes sleept zich doelbewust voort. Onderweg komen ze nog dertien katten tegen. Die zijn twee aan twee op weg naar het dorpsplein. Al gauw ziet het zwart van de katten. Witte katten, zwarte katten, rooie katten en andere katten.

‘Vreemd’, zegt Kabeljauw terwijl hij per ongeluk op een kattenstaart trapt. ‘Pas op waar je je voeten neerzet, Kristal’, roept hij, terwijl hij met een zakdoekje de bloedende krabben van zijn been afveegt.

‘Kijk eens!’, roept Kristal, ‘Kijk eens op het dorpsplein, bij de fontein.’
Er staan wel honderd katten bij de fontein. En op de rand van de fontein lopen er nog minstens twintig. En allemaal loeren ze in het water.
‘Honderdtwintig katten!’, roept Kabeljauw. ‘En ze staan te vissen! Ze willen Wolf opeten!’
‘Uhm’, peinst hij terwijl hij achter zijn oor krabt, ‘als ik er doorheen loop, dan villen ze me levend, dat overleef ik niet. We moeten iets verzinnen. Wacht even Kristal!’
Kabeljauw klimt in een reusachtige, eeuwenoude eik: ‘Ik heb het! Poes, poes, poes, poes, poes’, roept hij. ‘Poes, poes, poes, poes ... hier ... lekkere Kabeljauw. Poes, poes, poes, zalige Kabeljauw, veel lekkerder dan goudvis.’
De eerste katten spitsen hun oortjes. ‘Kabeljauw? Lekkere kabeljauw?’ Er komen een paar katten in beweging. En er volgen er meer. Eerst aarzelend, dan vastberaden, stappen ze naar de boom. Al gauw staat er niet één kat meer bij de fontein. Nee, ze staan allemaal rond de oude eik omhoog te loeren, naar Kabeljauw.
‘Kristal! Red Wolf!’, roept kabeljauw, ‘doe hem in het zakje, en maak dat je wegkomt. Ik zie je wel in het volgende dorp.’
‘Maar Kabeljauw’, zegt Kristal, en jij dan?’
‘Tja, dat is even een probleempje’, zegt Kabeljauw, terwijl hij naar beneden, naar de hongerige, bloeddorstige katten kijkt.
Als een kat eenmaal zijn prooi in de gaten heeft, dan laat hij niet meer los. Dat merkt Kabeljauw ook. Hij heeft alles al geprobeerd. Hij heeft ze staan uitschelden. ‘Stomme rotpoes’, heeft hij geroepen. En: ‘Snertkat, ga naar je moeder.’

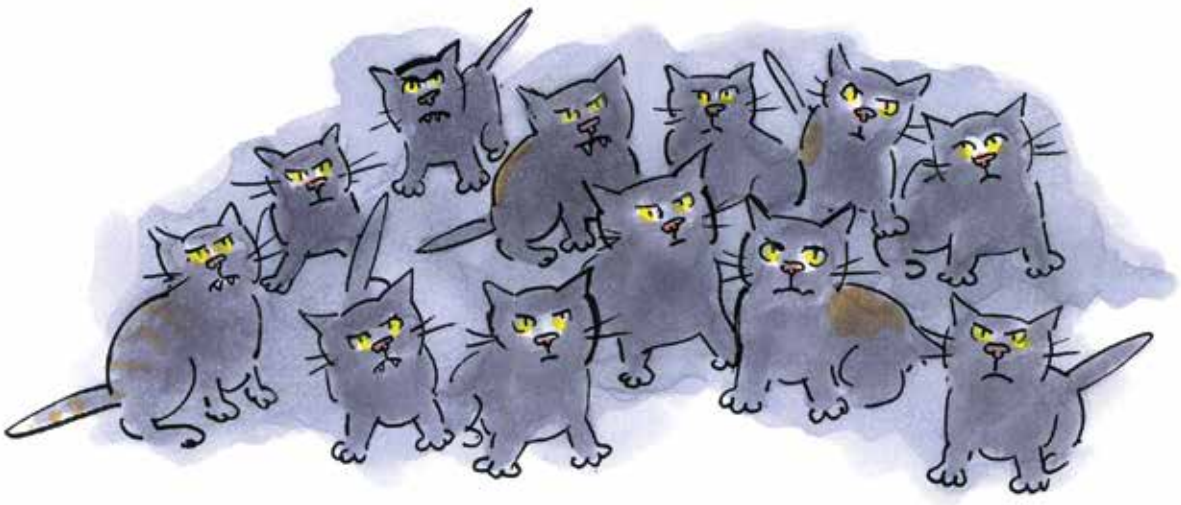

De katten gaan er écht even voor zitten. Hé, dit wordt leuk! Ze spitsen hun oortjes en poetsen hun snorharen.
'Ik roep de kattenmepper hoor!' roept Kabeljauw. 'Of de dierenambulance!'
Maar de katten geven geen krimp. Dan probeert hij ze te raken met de gedroogde appeltjes.
Hij piest ze zelfs op hun kop.
'Ik moet iets verzinnen ...', denkt Kabeljauw, 'zoiets als de kat uit de boom kijken, maar dan andersom. Misschien kan ik straks ontsnappen, als het donker is ...'
Maar daar vergist Kabeljauw zich enorm in. Want katten zijn nachtdieren. Juist 's nachts voelen ze zich opperbest. Als het nacht wordt kijkt Kabeljauw naar beneden. Hij kijkt nu in tweehonderdveertig verlichte kattenoogjes.

‘Toe nou ... Ik smaak niet eens goed. Ik ben geen kabeljauw, maar een mens. Ik héét alleen maar Kabeljauw. Ik heb jullie voor het lapje gehouden, stelletje lachwekkende lapjeskatten. En mens lusten jullie niet, echt niet. Het smaakt naar niets. Ga toch liever muizen vangen, doe iets nuttigs.’

Dan rekt hij zich geeuwend uit. ‘Goed dan’, zegt Kabeljauw tegen de katten. ‘Jullie je zin. Blijf daar maar staan daar, ík ga even lekker slapen.’

De volgende ochtend wordt hij wakker van een dikke regendruppel die in zijn oog spettert: ‘Ook dat nog. Gaat het ook nog plenzen.’
Hij zet de kraag van zijn jas op en kijkt naar beneden.
De katten schudden hun pels, en kijken verstoord naar boven.
Dan maken ze zich één voor één uit de voeten.
‘Dat is het natuurlijk!’, roept Kabeljauw. ‘Katten zijn bang voor water. Dat had ik zelf niet beter kunnen bedenken.’
Kabeljauw laat zich snel naar beneden zakken en begint te rennen, het dorp uit. En hij rent zo hard, dat hij binnen een minuut in het volgende dorp is.

‘Ben je daar eindelijk!’ Kristal zit op een boomstronk haar lange haren te kammen: ‘Ik begon me al ongerust te maken! En ik heb honger, de appeltjes zijn op.’
‘Allemaal?’, vraagt Kabeljauw.
‘Ja, allemaal!’, pruilt Kristal, ‘De hele oogst van vorig jaar. Hoe moet ik dat aan mijn tante vertellen.’
‘Dat is voor later een zorg, er is werk aan de winkel weet je nog?’
‘Ach, dat Nut Van De Wereld interesseert me helemaal niets meer’, snikt Kristal, ‘ik wil naar huis. Ik wil in bad en ik wil in bed. En ik wil bloemkool eten met saucijsjes, en zelfgemaakte

appelmoes. Ik eet zelfs spruitjes als het moet!' Stampvoetend loopt ze rond: 'Ik wil niet naar het Nut Van De Wereld, ik wil naar huis!'
'Dat kan wel waar zijn', zegt Kabeljauw, terwijl hij met een stokje tussen zijn tanden peutert. 'Maar zó komen we er niet, nergens.'
'Dat is waar', Kristal haalt haar neus op en komt naast hem zitten, 'het heeft geen zin om in de put te gaan zitten.'

'Hoewel ...', roept Kristal opeens, 'ken je dat verhaal van de toverput?'
'Nee', zegt Kabeljauw. 'Moet dat?'
'Het verhaal van die toverput ... die boordevol met rijstepap en gehaktballen zit ... en met suikerspin en appelbollen? Ken je dat verhaal echt niet?'
Kristal begint bijna weer te stampvoeten: 'Domoor! Die bestaat echt!'
'Ach kom.' Kabeljauw draait zijn rug naar haar toe.
Toverput! Meiden! Hij gluurt door zijn oogharen in de verte. Plots verslikt hij zich. 'Kristal', zegt hij hoestend: 'Ik zie een put. Een waterput. Kom mee.'

De put ziet er maar gewoontjes uit. Niks toverput. Er hangt niet eens een emmertje bij. 'Mooie boel', zegt Kabeljauw, 'daar beneden is water en er zijn misschien zelfs gehaktballen ... en suikerspin … en we kunnen er niet bij. Maar wacht, ik klim wel even naar beneden.'
'En míj hier achter laten! Niets daarvan! Ik ga mee!' En driftig trekt Kristal haar sokken en schoenen uit.

In de put is het donker, glibberig en heel warm. Het is een diepe put. Heel diep. Ze dalen en dalen. 'Hé Kristal, we moeten ook weer naar boven straks. Weet je het zeker, van die toverput met gehaktballen?'

‘Hmm’, doet Kristal. ‘Mijn tante vertelde me over die toverput. En mijn tante heeft altijd gelijk. Ze weet bijvoorbeeld ook precies wanneer het lente wordt, of herfst of winter. Klopt altijd. Hé, ik voel grond onder mijn voeten! Kom op, springen!’
Met een elegante sprong komt Kristal op de bodem van de put terecht: ‘Nou, daar zijn we dan.’
Kabeljauw haalt de spinnenwebben uit zijn haar: ‘Er moet hier ergens een ingang zijn.’
Hij tast met zijn handen in het rond. Hij voelt muur. Bakstenen. En nog meer muur en bakstenen.
‘Zie jij iets?’, vraagt Kabeljauw.
‘Nee, ik zie geen moer!’
‘Nee, ik bedoel, voel jij iets, een opening of zoiets.’
‘Nee’, fluistert Kristal.
Zo draaien ze een tijdje in het rond in de waterput. Af en toe komen ze elkaar tegen.
‘Voel jij al iets?’
‘Nee!’
‘Mispoes!’ zegt Kabeljauw dan. ‘Dit is een waterput. Een gewone, uitgedroogde waterput. Meer niet.’
Hij gaat op de grond zitten: ‘Jammer, ik had wel zin in gehaktballen! Er zit niets anders op. We moeten weer naar boven. Naar boven naar het licht.’
Tot zijn verbazing moppert Kristal niet.
Ze klimmen en klimmen en klimmen. Gelukkig zijn de bakstenen bijna een soort trapje.

Als ze bíjna bij de rand van de put zijn, kijken ze in het gezicht van een mevrouw. Ze buigt zich diep in de put. Het is een hele mooie mevrouw, met lang glanzend haar. ‘Hallo’, zegt ze, ‘Zaten jullie in de put?’

‘Ja mevrouw.’
‘O!’, zegt de dame, ‘Leuk! Hebben jullie honger?’ En ze laat Kabeljauw en Kristal een grote mand met mooie glanzende appels zien.
‘Ja mevrouw, hele erge honger!’, zegt Kristal.
De beeldschone dame houdt Kristal de mand met appels voor: ‘Neem er maar eentje.’
‘Wat aardig’, denkt Kabeljauw. ‘Maar toch heb ik een raar gevoel in mijn buik. Iets komt mij heel bekend voor …’
‘Trap er niet in!’, roept hij opeens, ‘Dat is de heks uit Sneeuwwitje! Die appels zijn giftig!’

‘Nee hoor’, de mooie vrouw pakt een appel uit de mand en neemt er een smakelijke grote hap uit. Het sap druipt over haar kin.
‘Zie je wel, er gebeurt niets, roept Kristal. ‘En ik heb reuze-honger.’
Ze graait een appel uit de mand en neemt een enorme hap. Prompt valt ze neer.
‘Lelijke heks!’, roept Kabeljauw, ‘Je hebt haar vermoord!’
Maar voordat hij de mooie vrouw kan grijpen om haar eens flink door elkaar te rammelen, is ze verdwenen.
Hij hoort alleen nog “Hi-hi-hiiiiie!”, alsof de feeks wegvliegt op haar bezemsteel.
‘Dit is echt te gek!’, zegt Kabeljauw. ‘Katten, een lege waterput, allá. Maar nu komen er ook nog eens sprookjes bij te pas!’
Dan roept hij naar Kristal: ‘Kristal, wordt wakker, houd op met die onzin!’
Maar Kristal hoort niets. Ze slaapt.

Kabeljauw loopt al een uur om Kristal heen. Er is geen beweging in te krijgen, ze slaapt als een roos. En ze snurkt als een ouwe dronken zeeman.
‘Het sprookje van Sneeuwwitje’, peinst hij, ‘hoe liep het sprookje van Sneeuwwitje ook alweer af. Een vergiftigde appel, dwergen, een glazen kistje ... en wat gebeurt er dan? Ik weet het niet meer. In ieder geval kan ik haar niet zo laten liggen.’
Hij pakt de plunjezak, wikkelt Kristal erin en slingert haar over zijn rug. Als een omgekeerde kangoeroebaby ligt ze op zijn rug te slapen. Dan hangt hij het zakje met Wolf erin aan zijn riem en zet er flink de pas in.

Na een tijdje komt hij bij een maïsveld. Kabeljauw heeft honger. Hij rukt een van de kolven van de plant, en zet zijn tanden in de zoete maïskorrels.
'Mmm ... heerlijk!'
Stevig kauwend kijkt hij wat om zich heen.
Er hangen een heleboel vogels boven de maïsvelden.
'Ook honger zeker', grinnikt hij.
'FLATS!' Voordat hij een volgende hap van de maïskolf kan nemen, valt er een enorme dikke kleverige stinkende massa op zijn kop. Poep! Als Kabeljauw de smurrie uit zijn ogen heeft gehaald, kijkt hij naar boven. 'Een albatros!', roept hij. Er zit me gewoon een albatros op mijn hoofd te kakken!'

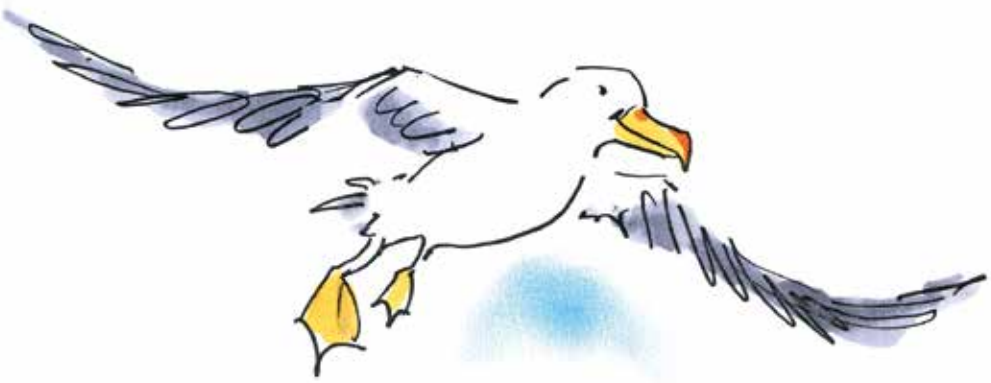

'Ja', snavelt de albatros, 'en als je niet oppast, doe ik het nog 'n keer!'
'Maar waarom, waaróm in vredesnaam??!!'
'Gewoon, vind ik lekker', zegt de vogel en hij maakt zich klaar voor de volgende voltreffer.

‘Nee!’, zegt Kabeljauw. ‘Maffe braadkip! Ik ga al.’
Stinkend en druipend gooit hij Kristal over zijn rug en trekt verder.

‘Nu heb ik twee problemen’, denkt hij. ‘En wel deze:
1. Ik moet van die smurrie af.
2. Ik moet Kristal wakker zien te krijgen.’

‘Ik moet dus op zoek naar een beekje met zacht ruisend water, want:
A. Daar kan ik me in wassen.
B. Daar gooi ik Kristal in, zodat ze wakker wordt.’

Het beekje is snel gevonden. En de kak is er zó af. Maar Kristal is een ander probleem. Zelfs na honderd onderdompelingen snurkt ze rustig door.
‘Honderd ...’, denkt Kabeljauw. ‘Honderd jaar. Nee toch, ze gaat toch geen honderd jaar snurken?’

Hij voelt iets kriebelen aan zijn been. En nog iets! En nog iets! Als hij beter kijkt ziet hij een stuk of twintig rupsen over zijn been lopen.
‘Hé! Twintig rupsen!’, zegt hij. ‘Wat moet dat?’
‘Uit de weg! Wij hebben voorrang!’
Kabeljauw springt opzij: ‘Waar gaan jullie naar toe?’
‘Fantastisch feestje joh!’ lispelt de rups. ‘Vol met sapjes. Smullen. Lust je ook wat? Snel, anders is het op. Zou toch zonde zijn?’
‘Snel?’, denkt Kabeljauw. Met al die poten komt die rups toch niet echt snel vooruit.
‘Ik loop wel vast verder’, zegt hij. ‘Het is dáár, denk ik hè? Daar, waar al die rupsen zijn?’
‘Oké’, zegt de rups ‘Zie je zo. ‘

Achter een beuk staat een enorme appel. Een gigantische appel. Een soort wolkenkrabber van een appel.

En er omheen, er bovenop, eronder, erin, krioelen duizenden rupsen. Vretend en schransend en boerend en hikkend.
'Wat is dit nou?', vraagt Kabeljauw.
'Een appel', antwoordt een rups met volle mond.
'Ja, dat zie ik ook, maar hoe komt ie hier. En hoe komt ie zo groot?'
'Weet ik niet', smakt de rups, 'interesseert me ook niet. Uit de weg!!!!'
En de rups stort zich op het zachte sappige smakelijke vruchtvlees.

Kabeljauw loopt het water in de mond.
Hij breekt voorzichtig een stuk van het vruchtvlees af.
Het is heerlijk, verrukkelijk, zalig. Bijzonder en buitengewoon.
'Lekker hè?', De zwarte harige rups staat vol overgave te happen. 'Heb je ooit zo iets lekkers geproefd?'
'Heerlijk!' zegt Kabeljauw. 'Ik kan gewoon niet ophouden met eten.'
En hij breekt nog een stuk af, en nog een.
Het sap loopt over zijn kleren en vormt een plasje rond zijn voeten.
Hij neemt nog een hap ... dan hoort hij de eerste plofjes: 'Wat hoor ik daar nou?'
'Ploffende rupsen', zegt de rups. 'Tja ... die hebben zich te barsten gegeten. Zielig hè? Maar ja, dat weet je als je eraan begint.'
'Dat is waar …', mompelt Kabeljauw, 'maar ik geloof dat ik niet zo'n trek meer heb. Bedankt hè!'
Hij breekt nog een laatste stukje vruchtvlees af. Voor Kristal, als ze wakker wordt.

En verder gaan ze weer. De jongen met het meisje op zijn rug.
'Waar loop ik eigenlijk naartoe? Ik was op zoek naar het Nut Van De Wereld. Maar daar ben ik niet veel verder mee gekomen. Wat is nou nuttig? Ja, Kristal wakker zien te krijgen, dat is op dít moment het nuttigste wat ik kan doen.'
Kabeljauw gaat er even bij zitten. Kristal is wel erg zwaar.

'Mag ik u een verhaal vertellen meneer?'
Kabeljauw kijkt op. Naast hem zit een gespikkelde specht.
'Een vogel!', zegt Kabeljauw, 'Ik houd niet meer van vogels. Ze kakken op mijn kop.'

‘O!’, De specht is beledigd. ‘Ik wou u anders een heel mooi verhaal vertellen hoor. En helemaal niet op uw kop poepen! Echt een héééél mooi verhaal. Ik heb het zelf bedacht!’
‘Nou vooruit’, zucht Kabeljauw. ‘Ik hoef toch nergens naar toe.’
‘Kent u de uitdrukking “te gronde gaan” meneer?’, vraagt de specht beleefd.
‘Práát me er niet van, weet je niks leukers?
‘Nou’, zegt de specht, ‘het gaat over een mol en een eekhoorn. En het loopt slecht af.’
De specht wrijft in haar pootjes. Dan schraapt ze haar keel:
“Op een dag zegt de mol tegen de ijdele eekhoorn: ‘Meneer eekhoorn, men zegt dat u zo’n mooie staart heeft. Roodbruin zeggen ze. Als de kleur van herfstbladeren in de zon. Ach, ik zal het nooit kunnen zien. Zo gauw ik mijn kop boven de aarde heb,

word ik verblind door die enorme koperen bal daar aan de hemel, de zon. Nooit, nee nooit, zal ik ook maar een moment uw prachtige vacht kunnen zien. Alleen in mijn onderaardse gangen gaan mij de ogen open. Maar ja, wie wil er nu in het hol van een mol.'
De mol pinkt een traantje weg.
'Maar meneer de mol', piept de eekhoorn. 'Zó mooi ben ik niet hoor.
Er zijn dieren die veel mooier zijn. De pauw bijvoorbeeld.'
'Och', zei de mol. 'Praat mij niet van de pauw. Als ik aan haar kleurenpracht denk, die ik nooit zal kunnen zien, dan voel ik mij zo eenzaam ...'
Luid snikkend nu, werpt de mol zich ter aarde.
'Maar meneer de mol', zegt de eekhoorn, wiens goede hart ineenkrimpt bij het zien van zoveel verdriet, 'ík wil wel even in

uw gang komen hoor, als ik u daarmee zo'n plezier doe. Dan kunt u mij bewonderen.'
'Echt?', zegt de mol en hij recht zijn rug. 'Echt waar?' En hij begint ijverig te graven. 'Ik zal de ingang van mijn hol wat breder maken. Dan kunt u zichzelf er zó in laten zakken.'
En de eekhoorn kruipt in het hol als de ingang wat breder is. Nooit heeft men de eekhoorn weer gezien. Men fluistert, dat het hol van de mol vol zit met bibberende dieren. IJdele dieren, die door het gevlei van de mol te grónde zijn gegaan."

'Mooi hè?', zegt de specht trots.
'Huhuh,' doet Kabeljauw.
'Ken jij nog meer verhalen?', vraagt hij plotseling.
'Wel honderd', zegt de specht trots. 'Zal ik er nog een paar vertellen?'
'Nee, nee, nee', zegt Kabeljauw snel, 'maar ken jij het sprookje van Sneeuwwitje?'
'Ja hoor!'
'Hoe loopt dat af?'
'Dat weet iedereen', zegt de specht. 'Ze ligt in dat glazen kistje en dan komt de prins. En dan kust hij haar en dan wordt ze wakker, en dan trouwen ze en dan leven ze nog lang en gelukkig.'
'Bedankt!', zegt Kabeljauw. 'Hé, als je het goed vindt dan ga ik nu weer verder.' En hij werpt de natte Kristal over zijn rug en vertrekt.

‘Zure appelepap! Een prins ... een prins …, waar haal ik nu zo een, twee, drie een prins vandaan ...’
‘Een … twee ... drie! Verrassing! Hier staat ie dan!!! De enige echte Prins Carnaval!’
Plotseling staat er een lelijk dik mannetje voor hem. Hij heeft een rode neus en drinkt uit een enorm glas bier.
‘Jij lijkt met niet bepaald een prins. Man, ik schrik me een hoedje!’
‘Daar zie ik anders helemaal niets van, van dat hoedje’, zegt het mannetje. Ook een slokje?’
‘Nee, ik lust geen bier! Ga toch weg. Ik heb problemen.’
‘Problemen, problemen, wat zijn nou problemen!’
‘Nou’, zegt Kabeljauw, ‘Dat je ergens mee zit.’
‘Nou, dan ga je toch staan!’ Bulderend van het lachen, gooit het mannetje zich achterover.
‘Ik geloof dat ik maar beter kan vergeten dat ik je heb ontmoet!’, zegt Kabeljauw. ‘Zo kom ik geen stap verder. Ik ben op zoek naar een prins. Een èchte prins.’
‘Op zoek ... op zoek. Zoek naar jezelf!’, buldert het mannetje.
‘Bekijk het maar!’, roept Kabeljauw en hij beent woedend weg.

‘Het moet toch echt niet gekker worden’, denkt hij. ‘De een na de andere idioot kom ik tegen, maar een prins ... ho maar. Kijk, wat hebben we daar nu weer?’
Bij een wilg ziet hij een heel vreemd wezen. Het eerste moment denkt hij dat het een rups is. Het is groen en het barst bijna uit z’n naden. Als Kabeljauw iets beter kijkt ziet hij dat het ook vleugels heeft.
Nee, een prins is het niet. Hoewel, als je nog nooit een prins hebt gezien, hoe weet je dan hoe een prins eruit ziet? Kabeljauw besluit het te vragen. ‘Goeiemorgen’, zegt hij, ‘Bent u misschien een prins?’

Het ding kijkt hem met een paar droevige ogen aan.
'Ik ben een elf', zegt hij. 'Kunt ú dat nou óók al niet zien?'
Voordat Kabeljauw iets kan zeggen barst de elf in een hartverscheurend gehuil uit. Dan snuit hij tetterend zijn neus in een roodgeblokte zakdoek.
'Ach meneer', snottert hij, 'het is zo lastig om een mannetjeself te zijn. Moet u dit zien!' En de elf toont zijn grote voeten. Aan zijn voeten zitten schattige lichtgroene schoentjes.
Ze zijn echter zó klein, dat ze alleen om zijn grote teen passen.
'Het is toch belachelijk', jammert de elf. 'En dat pakje, ik barst eruit! Ik loop gewoon voor gek!'

‘Tja’, zegt Kabeljauw. ‘Weet u, ik denk dat u gewoon geen elf moet zijn. U moet een ander beroep kiezen. Een elf is trouwens ook helemaal niet nuttig. U moet een nuttig beroep kiezen ... uh ... waterdrager bijvoorbeeld.’
‘Nou, dat lijkt me nou ècht helemaal niets!’, zegt de elf. ‘Dan ben ik net zo lief elf. Maar ... wat ... me ... wèl leuk lijkt …’, zegt de elf terwijl hij een hupje van plezier maakt, ‘metselaar!’
Kabeljauw kijkt de elf verbaasd aan.
‘Weet u’, zegt de elf verlegen, ‘weet u, weet u, dát heb ik nou m’n hele leven eigenlijk willen zijn. Metselaar! Zo’n ruige, stoere, metselaar!’
‘Een metselaar in het bos’, zegt Kabeljauw peinzend. ‘Nou ja, waarom ook eigenlijk niet. Ik zou zeggen: veel succes! Enne, als ik u was zou ik maar eens beginnen met die schoentjes uit te doen. Dat voelt vast al direct een stuk beter.’
En verder gaat Kabeljauw. Als hij omkijkt ziet hij de elf zingend zijn schoentjes in de wilgen hangen.
‘Ik heb iemand een goede raad gegeven, en dat is vast nuttig’, denkt hij tevreden. ‘Nu mijn prins nog.’

Kabeljauw loopt drie dagen en nachten door. Af en toe plukt hij een appeltje of een peertje van een boom en drinkt hij iets uit een beekje. Een prins vindt hij niet. Wél ontmoet hij op de vierde dag iemand die erg op een prins lijkt. Het is een prachtig heerschap, met een fluwelen pak aan en een mooie pauwenveer op zijn hoed.
‘Pardon’, zegt Kabeljauw. ‘Neemt u me niet kwalijk, maar bent u soms prins van beroep?’
De man glimlacht vriendelijk, maar zegt niets. Kabeljauw herhaalt zijn vraag. Weer krijgt hij geen antwoord. Plots steekt de man een spandoek omhoog.

STEM KWIJT staat erop.
‘Stem kwijt’, doet Kabeljauw, ‘tjonge.’
Hij kijkt zoekend om zich heen. Hij tilt een steen op en zegt: ‘Is dit hem soms?’ De man knikt verheugd: ‘ Ja! Ja! Ja!’
Hij doet zijn mond open ... en de stem glipt er weer in.
‘Kannonne’, zegt de man dan met een hele zware barritonstem. ‘Is me dat wat. Ik kreeg zowat geen asem meer. U wordt vriendelijk bedankt, meneer. Effe oefenen: LA LA LA LA Láááá. Ik ben zanger, moet u weten, in het buurtkoor. Ik schrok me rot toen ik mijn stem kwijtraakte, dat gebeurt me niet meer. Nou doei hè.’ En weg was hij.
‘Hummm’, humt Kabeljauw. Jammer. Het leek precies een prins ... En Kabeljauw trekt verder het bos in.

Onder een boom zit een mannetje in een versleten zwart pak. Hij zit ijverig te schrijven op een klein blocnootje. Hij zit wat te mompelen: ‘Oh hé, he, hè, tja, tjonge, ‘t is me wat ...’
Achter zijn rechteroor heeft hij drie pennen gestopt: een vulpen, een ballpoint en een viltstift. Hij kijkt verstoord op.
‘Oh, hé, he, hè, tja, tjonge, ‘t is me wat …’
Razendsnel zet het mannetje nu een klein brilletje op: ‘O, ben je daar eindelijk! Man, ik zit al een dag op je te wachten’.

‘Ik geloof niet dat ik u ken’, zegt Kabeljauw. ‘En trouwens, en zit een pen achter uw oor.’
‘Wel drie!’, roept het mannetje. ‘Eens even kijken ... U bent met hoeveel ...? En u bent op zoek naar …?’
‘Een prins’, zegt Kabeljauw.
‘Eén prins één? We hebben het dus over slechts één prins?’, herhaalt het mannetje geërgerd.

‘Dat wil zeggen’, stottert Kabeljauw, ‘eerst was ik op zoek naar het Nut.’
‘Aha, het Nut,’ zegt het mannetje. ‘Hoevéél Nut?’
‘Dat weet ik niet,’ zegt Kabeljauw. ‘Dat kan één zijn, of twee of ontelbaar of niets.’
‘Wat je niet kunt tellen bestaat niet!’, zegt het mannetje.
‘Nee?’, doet Kabeljauw. ‘Maarre ... de liefde dan? En vriendschap en schaterlach?’
‘Kan je die tellen?’, zegt het mannetje streng.
‘Nee, ik geloof het niet.’
‘Dan bestaat het niet!’ En het mannetje stopt zijn pen tussen de band op zijn hoed: ‘Maar, geef eens antwoord, waar bleef je zo lang? Ik heb toch zo’n drieëndertig dagen en, eens kijken, 4 uur en dertien minuten op je zitten wachten.’

‘Nou, gut, eh’, stottert Kabeljauw, terwijl hij naar de punten van zijn schoenen kijkt. ‘Ik had wat probleempjes onderweg. Dit bijvoorbeeld.’
En hij laat Kristal zien die nog steeds slapend over zijn rug hangt.
‘Hoor eens’, zegt hij dan, ‘u ziet er nogal geleerd uit. Misschien kunt u me helpen. Ik ben op zoek naar een prins, want die moet Kristal wakker kussen.’
‘Tja ... Oh hé he hè, tja, tjonge, ‘t is me wat …’, zegt het mannetje bedachtzaam … ‘Een prins ... Ik ken wel een prins. Kom maar eens hier.’
En vanonder zijn jas tovert het mannetje iets tevoorschijn.
‘Kijk’, zegt hij. ‘Wat is dit?’
‘Een spiegel, dat zie ik zo’, zegt Kabeljauw.
‘Kijk er maar eens in. Dan zul je het zien.’
Kabeljauw buigt zich voorover ... Wauw! Is het een toverspiegel?’
‘Vertel eens, wat zie je?’, gilt het mannetje in zijn oor.
‘Rustig man’, zegt Kabeljauw teleurgesteld. ‘Ik zie gewoon alleen mezelf!’
‘Juist!’, schreeuwt het mannetje terwijl hij zich op de knieën slaat van het lachen. ‘Halve zool! Die prins … zit in jezelf! Kom op, kus haar!’
En handenwrijvend doet het mannetje een stap terug.
Vooruit dan maar. Kristal kussen is niet echt een straf.
En, euh … ze kennen elkaar nu toch al een beetje.
Kabeljauw zoent haar op haar lippen.

‘Whouhaaaaaa!’, geeuwt Kristal terwijl ze zich breed uitrekt.
‘Heb ik even lekker geslapen! En gedroomd heb ik ... heerlijk! Waar zijn we? Dag meneer, ik heet Kristal! Zeg Kabeljauw, heb je het Nut al gevonden?’

‘Tja ...’, zegt Kabeljauw ik gelòòf het wel. Ik was op zoek naar het Nut, en toen was ik op zoek naar een prins ... en als de prins in mezelf zat, dan ... Ik heb het!’, schreeuwt hij opeens. ‘Ja! Het Nut ... dat zit in jezelf. Alles wat je zèlf nuttig vindt ís nuttig. Op, op reis gaan is nuttig, want dan leer je een heleboel nieuwe dingen kennen. Enne, in een lege waterput zitten is ook nuttig. Want daar leer je van dat je niet zómaar elk verhaal moet geloven. En dat in de put zitten niet leuk is. Het is er donker, koud, er zitten spinnen. Spinsels in je hoofd … kiezen voor wat je wilt is volgens mij echt nuttig, zoals de elf die liever metselaar wilde worden. Alles wat je zelf nuttig vindt is nuttig. Tenminste ... als je er niemand kwaad mee doet.’
Kabeljauw recht zijn rug: ‘En op zoek gaan naar het Nut is óók nuttig, want ík vind het nuttig.’
‘Fijn’, gaapt Kristal, ‘dan kunnen we nu naar huis.’

Kristal en Kabeljauw gaan weer terug naar hun dorpje. Daar wordt Kabeljauw benoemd tot Minister van het Nut Van Jezelf. En dat vindt hijzelf een zeer nuttig beroep!

Kabeljauw en het Nut van de Wereld

- lezen en doen -

Inhoud

Op een dag besluit Kabeljauw dat hij op zoek gaat naar het Nut van de Wereld. Hij trekt de wijde wereld in, samen met zijn vriendinnetje Kristal, zijn goudvis Wolf in een plastic zakje en een rugzak vol gedroogde appeltjes. Onderweg komt hij dwaze en gekke figuren en dieren tegen die hem helpen óf juist tegenwerken op zijn zoektocht. Door schade en (grappige) schande komt Kabeljauw erachter wat het Nut van de Wereld is.

Kabeljauw en het Nut van de Wereld is een geestig filosofisch sprookje dat op jong en oud indruk maakt.

Auteur: Marij M. Sloothaak
Illustraties: Lucy Keijser
ISBN 978 94 91740 41 1
Levendig Uitgever 2016

© Levendig Uitgever, 2020

1. Wat is het nut van de wereld?

Lees het verhaal van Kabeljauw die samen met Kristal op zoek gaat naar het Nut van de Wereld.
Bekijk welke figuren Kabeljauw tegenkomt, en wat deze figuren opmerken over het Nut van de Wereld.
Wat denken je zelf dat het Nut van de Wereld is?
Kabeljauw is op zoek naar het Nut van de Wereld. Weet jij wat het Nut van de Wereld is? Wat is het Nut van de Wereld volgens Kabeljauw aan het einde van het boek?

2. Filosoferen over het Nut van de Wereld

Bekijk het werkblad en lees samen met hen de zinnen *Het Nut van de Wereld is …*
Beantwoord de volgende vragen:

- Met welke zin ben je het eens? Waarom?
- Met welke zin ben je het helemaal niet eens? Waarom?
- Zijn er nog meer zinnen die op de lijst geplaatst kunnen worden?

Bedenk dan zelf eens wat volgens jou het Nut van de Wereld is. Dat mag een korte zin zijn, maar zo lang als je zelf wilt. Stuur je zin op naar jeroen@levendiguitgever.nl of plaats je zin op https://www.facebook.com/nutvandewereld/

3. Wie kom jij tegen?

Kabeljauw komt allerlei vreemde figuren tegen tijdens zijn zoektocht naar het Nut van de Wereld.

a) Beeld je in dat je zelf op een zoektocht bent naar het Nut van de Wereld. Bedenk wie je tegenkomt en maak van deze figuur, mens of dier of iets anders, een tekening. Stuur je tekening op of plaats op Facebook (zie hierboven).

b) Schrijf een verhaal schrijven over een ontmoeting met iemand met wie je praat over het Nut van de Wereld.

© Levendig Uitgever, 2020

Het Nut van de Wereld is …

… dat we zoveel mogelijk verschillende dingen meemaken

… dat we er zijn voor elkaar

… dat we iets belangrijks ontdekken

… dat we zo aardig mogelijk zijn voor elkaar

… iets dat wij niet bepalen

… iets dat helemaal niet bestaat

… om te groeien

… om te genieten van het leven

© Levendig Uitgever, 2020

Kabeljauw

en het Nut van de Wereld